

1.2.2 Realizované formy a vzdělávací metody

Při hospitačních činnostech se školní inspektoři zaměřovali na uplatňované metody a formy vzdělávání, jejich účelnost vzhledem k podpoře rozvoje dětské osobnosti, efektivní využívání učebních pomůcek i vhodnost motivace, která ovlivňuje průběh i výsledky vzdělávání.

V hodnocených školách pedagogové upřednostňovali frontální formy vzdělávání (80,8 %) před samostatnou prací dětí (63 %) a skupinovými činnostmi (57,8 %). Ve srovnání s loňským školním rokem je frontální (hromadná) práce s dětmi využívána v menším rozsahu (o 12 % méně). Kooperace ve skupině založená na vzájemné spolupráci dětí při plnění společného úkolu však byla ve vzdělávání zastoupena pouze z 23,6 %.

Tabulka 9

Převažující formy vzdělávání – podíl hodin (v %)

Převažující formy vzdělávání	Podíl
Frontální	80,8
Skupinové	57,8
Kooperativní	23,6
Samostatná práce dětí	63,0
Individualizované	19,0

Pozitivně je hodnoceno, že při dominantně uplatňované frontální formě práce s dětmi učitelé vhodně využívali dovednostně praktické metody zaměřené na pohybové, praktické a pracovní činnosti (79,9 %), metody společného rozhovoru (65,2 %) a vysvětlování (60,3 %). Ke zlepšení došlo i ve frekvenci zařazování situačního a prožitkového učení (67,5 %), založeného na vytváření a využívání srozumitelných praktických situací, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl.

Negativním zjištěním je skutečnost přetrvávající stagnace ve využívání kooperativního učení, cílené práce s textem a nižší míra zařazování názorně demonstračních metod, např. experimentu.

Při vzdělávacích činnostech pedagogové z 93,2 % účelně volili metody a formy práce, poskytovali dětem pestrou a rozmanitou vzdělávací nabídku, která byla ve velké míře navázána na individuální i věkové potřeby a možnosti jednotlivých dětí. Přesto v 18 % hospitovaných bloků nebyl dodržen individuální přístup k dětem, jejich potřebám a možnostem.

Tabulka 10

Převažující vyučovací metody – podíl hodin (v %)

Převažující vyučovací metody	Podíl
Vyprávění	44,1
Vysvětlování	60,3
Rozhovor	65,2
Problémové učení (řešení problémových úloh, problémový rozhovor)	22,6
Projektové učení	4,1
Práce s textem	24,1
Aktivizující metody	45,2
Názorně demonstrační metody (předvádění, projekce, experiment aj.)	29,5
Dovednostně praktické metody (pohybové, praktické, pracovní činnosti aj.)	79,9
Prožitkové učení	39,0
Kooperativní učení	14,7